
NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)
I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP **1.2. KOD OBSZARU** **1.3. DATA OPRACOWANIA** **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
E PLH320022 2003-01 2008-02

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

PLH320007
PLH320040

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Z. Osadowski, Instytut Biologii i Ochrony Środowiska, Pomorska Akad. Pedagog., Słupsk; P. Pawlaczyk, Klub Przyrodników, Świebodzin; Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

1.7. NAZWA OBSZARU:

Dolina Radwi, Chocieli i Chotli

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

2007-08

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 16 18 50

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 53 58 53

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

21 861,7

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

16

MAKSYMALNA

148

ŚREDNIA

82

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL422	Koszaliński	100

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego
Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzchn	Stan zachow.	Ocena ogólna
3110	Jeziora lobeliowe	0,10	A	C	A	B
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	1,50	B	C	B	B
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,42	A	C	A	A
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis	0,14	B	C	B	C
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	1,32	A	B	A	A
4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (Ericion tetralix)	0,30	B	B	B	B
4030	Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohljo-Callunion, Calluno-Arctostaphylion)	0,33	B	C	B	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	1,65	B	C	B	B
6430	Ziolorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziolorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,42	B	C	B	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	2,60	A	C	B	B
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	0,42	A	C	A	A
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	0,24	A	C	B	C
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	0,94	A	C	A	A
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	0,42	A	C	A	A
7220	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati	0,14	B	B	B	C
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	6,75	A	B	B	B
9110	Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	17,25	A	C	A	A
9130	Żywe buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	1,42	A	C	A	A
9150	Cieplolubne buczyny storczykowe (Cephalanthero-Fagenion)	0,12	B	C	B	C
9160	Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum)	4,68	A	C	A	A
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	0,38	A	C	B	B
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo-Quercetum)	8,40	A	C	A	A
91D0	Bory i lasy bagiennie (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino	0,38	A	C	A	A
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion	15,64	A	C	A	A

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca				
A030	<i>Ciconia nigra</i>		6-8p					D
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		30-35p					D
A072	<i>Pernis apivorus</i>		1-2p					D
A073	<i>Milvus migrans</i>		1-2p					D
A074	<i>Milvus milvus</i>		3-4p					D
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1-2p						D
A081	<i>Circus aeruginosus</i>		10-12p					D
A082	<i>Circus cyaneus</i>		P					D
A084	<i>Circus pygargus</i>		P					D
A089	<i>Aquila pomarina</i>		6-8p					D
A103	<i>Falco peregrinus</i>		1-2p					D
A122	<i>Crex crex</i>		8-10p					D
A127	<i>Grus grus</i>		20-25p					D
A215	<i>Bubo bubo</i>	1p						D
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		1-5p					D
A229	<i>Alcedo atthis</i>	15-20p						D
A236	<i>Dryocopus martius</i>	10-12p						D
A238	<i>Dendrocopos medius</i>		P					D
A272	<i>Luscinia svecica</i>		1-2p					D
A320	<i>Ficedula parva</i>		4-6p					D
A338	<i>Lanius collurio</i>		6-8p					D

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca				
A051	<i>Anas strepera</i>		1-2p					D
A061	<i>Aythya fuligula</i>		20-30p					D
A067	<i>Bucephala clangula</i>		2-3p					D
A070	<i>Mergus merganser</i>		1-2p					D
A290	<i>Locustella naevia</i>	V						D
A291	<i>Locustella fluviatilis</i>	V						D
A295	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	V						D
A371	<i>Carpodacus erythrinus</i>	V						D

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca				
1324	<i>Myotis myotis</i>	V						D
1355	<i>Lutra lutra</i>	10-15			C	A	C	B

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1166	<i>Triturus cristatus</i>	P				C	A	C	B
1188	<i>Bombina bombina</i>	P				C	A	C	B

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1096	<i>Lampetra planeri</i>	R				C	A	C	B
1099	<i>Lampetra fluviatilis</i>		V			C	A	C	B
1106	<i>Salmo salar</i>		V			C	B	C	B
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	V				D			
1163	<i>Cottus gobio</i>	C				C	A	C	B

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1032	<i>Unio crassus</i>	P				C	B	C	B
1060	<i>Lycaena dispar</i>	R				C	A	C	B
1084	<i>Osmoderma eremita</i>	V				C	B	C	C

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	Populacja	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie			
1528	<i>Saxifraga hirculus</i>	6-10				C	A	C	C
1902	<i>Cypripedium calceolus</i>	<50				C	B	B	C

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

Populacja Motywacja

SSAKI

Populacja Motywacja

Eptesicus serotinus
Martes martes
Mustela putorius
Myotis daubentonii
Plecotus auritus

V C
R C
R C
V C
V C

PŁAZY

Populacja Motywacja

Bufo bufo
Bufo calamita
Bufo viridis
Hyla arborea
Pelobates fuscus
Rana arvalis
Rana esculenta
Rana lessonae
Rana ridibunda
Rana temporaria
Triturus vulgaris

C C
R C
V C
R C
R C
C C
C C
R C
V C
C C
C C

GADY

Populacja Motywacja

Lacerta agilis
Lacerta vivipara
Natrix natrix
Vipera berus

C C
C C
V C
R C

RYBY

Populacja Motywacja

Thymallus thymallus

C A

BEZKRĘGOWCE

Populacja Motywacja

Anodonta cygnaea
Pisidium amnicum
Pisidium hibernicum

V A
V D
V A

ROŚLINY

Populacja Motywacja

Asarum europaeum
Blechnum spicant

V D
V D

<i>Campanula latifolia</i>	V	A
<i>Carex chordorrhiza</i>	V	A
<i>Carex limosa</i>	C	A
<i>Carex pulicaris</i>	R	A
<i>Cephalanthera rubra</i>	V	A
<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	C	A
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	R	D
<i>Dactylorhiza maculata</i>	C	A
<i>Dactylorhiza majalis</i>	C	D
<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	V	A
<i>Daphne mezereum</i>	C	D
<i>Digitalis grandiflora</i>	V	D
<i>Drosera anglica</i>	R	A
<i>Drosera intermedia</i>	V	A
<i>Drosera rotundifolia</i>	C	A
<i>Dryopteris cristata</i>	P	A
<i>Epipactis helleborine</i>	C	D
<i>Epipactis palustris</i>	C	A
<i>Erica tetralix</i>	V	D
<i>Galanthus nivalis</i>	C	C
<i>Hammarbya paludosa</i>	V	A
<i>Hedera helix</i>	C	D
<i>Helodium blandowii</i>	C	A
<i>Juncus subnodulosus</i>	R	A
<i>Lathyrus palustris</i>	V	A
<i>Listera ovata</i>	R	D
<i>Morchella esculenta</i>	R	A
<i>Neottia nidus-avis</i>	V	D
<i>Nuphar lutea</i>	C	D
<i>Nuphar pumila</i>	C	A
<i>Nymphaea alba</i>	C	D
<i>Paludella squarrosa</i>	R	A
<i>Phallus impudicus</i>	V	A
<i>Platanthera bifolia</i>	R	D
<i>Platanthera chlorantha</i>	C	D
<i>Polemonium coeruleum</i>	R	A
<i>Porella platyphylla</i>	V	A
<i>Pulsatilla pratensis</i>	V	D
<i>Tomentypnum nitens</i>	C	A
<i>Trollius europaeus</i>	C	D
<i>Vaccinium microcarpum</i>	V	A

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	43 %
Lasy liściaste	16 %
Lasy mieszane	14 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	13 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	11 %
Torfowiska, bagna, roślinność na brzegach wód, młaki.	1 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	2 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Obszar obejmuje dolinę Radwi i doliny jej największych dopływów: Chotli i Chocieli, począwszy od obszarów źródłiskowych aż po strefę ujściową do rzeki Parsęty w Karlinie.

Ostoja obejmuje:

- źródłiskowe dopływy jeziora Kwiecko - rzeka Łęczna i Debrzyca - wraz z jeziorem Szczawno k. Zarzewia (obszar unikalnych mechowisk alkalicznych i torfowisk przejściowych, liczne zjawiska źródłiskowe z wytrącaniem się martwicy wapiennej, źródłiska wapienne, fragmenty żyznych buczyn oraz wyjątkowych buczyn storczykowych na trawertynach, łęgi i olsy źródłiskowe, grądy i kwaśne buczyny na krawędziach i zboczach dolin);
- jezioro Kwiecko z przyległymi torfowiskami i lasami na zboczach (obszar torfowisk przejściowych i mechowisk ze storczykami, wyjątkowo dobrze zachowane łąki w pełnym spektrum zróżnicowania - w okolicy Kępin, liczne źródłiska i zjawiska wytrącania martwicy wapiennej, kompleksy dobrze zachowanych buczyn i grądów, jezioro lobeliowe - jez. Karpiowskie, suche wrzosowiska, cenny obszar dla rozrodu ptactwa wodno-błotnego);
- dolinę rzeki Radew w obrębie Pradoliny Pomorskiej (dopływ Drężnianki z unikatowymi torfowiskami soligenicznymi koło Chocimina i mechowiskami koło Lubowa, unikatowe jeziora dystroficzne i pła mszarne w rejonie Lubowa i Sarnowa, malownicze jezioro lobeliowe - jez. Czerwone, żywe torfowiska wysokie typu kotłowego, z reliktowymi gatunkami torfowców, rozległe kompleksy torfowisk niskich i przejściowych oraz łęgów olszowych i łęgów podgórskich w dolinie Radwi, niepozorny dopływ Zgniłej Strugi z rozległymi torfowiskami i mechowiskami, na których znajduje się jedno z większych skupień situ tępokwiatowego na Pomorzu, fragmenty borów sosnowych z licznymi torfowiskami mszarnymi i jeziorami dystroficznymi, na krawędziach Pradoliny dobrze zachowane kompleksy starych drzewostanów bukowych, grądowych i kwaśnych dąbrów);
- jezioro Nicemino (jez. Rekowskie) i dopływ rzeki Mszanki (wyjątkowe torfowiska przejściowe z wątlikiem błotnym, torfowiska mszarne z wrzoścem bagiennym, pła mszarne, jeziora dystroficzne, eutroficzne zbiorniki wodne z rdestnicami, kwaśne buczyny, wyjątkowo dobrze zachowane jezioro lobeliowe - jez. Morskie Oko, rzekę Radew ze starorzeczami i mulistymi rozlewiskami k. Mostowa);
- dolinę Chocieli (obszar charakteryzuje się ogromną mozaiką cennych siedlisk: 46 zespołów roślinnych należących do 7 klas roślinności, w tym rzadkie zbiorowiska mchów i wątrobowców źródłiskowych oraz największe na Pomorzu skupienia łąk pełnikowych, łąki trzęślicowe z nasięźrzałem pospolitym, ziołorośla, świeże łąki, torfowiska alkaliczne z mchami reliktowymi, torfowiska przejściowe, rozległe olsy i łęgi źródłiskowe ze storczykiem Fuchsa, żyzne grądy oraz kwaśne i żyzne buczyny);
- sztuczne zbiorniki zaporowe - jez. Rosnowskie i jez. Hajka (eutroficzne zatoki jezior, w borach sosnowych liczne torfowiska przejściowe oraz torfowiska mszarne z wrzoścem bagiennym, jeziora dystroficzne z pływaczami, cenne siedliska dla ptaków wodno-błotnych);
- dolinę rzeki Chotli (stromy wąwozy i jary ze zbiorowiskami grądów i buczyn, ogromne niszce źródłiskowe ze zbiorowiskami wapniolubnych mchów i wątrobowców, rozległe łęgi olszowo-jesionowe, podgórskie łęgi źródłiskowe na zboczach doliny, zarośla wierzbowe, łąki trzęślicowe, użytkowane do dziś świeże łąki, ziołorośla, eutroficzne zbiorniki wodne oraz wiele biotopów dla cennej fauny);
- dolinę Radwi od Białogórzyna do Karlina (liczne zakola i starorzecza, zalewane muliste brzegi z roślinnością nitrofilną, ekstensywnie użytkowane łąki świeże, rozległe lasy łęgowe, w tym łęgi olszowo-jesionowe i łęgi wierzbowe w obrębie starorzeczy oraz zarośla wierzbowe i wiklinowe przy rzece, w miejscach zasilanych wodami źródłiskowymi występują podgórskie łęgi jesionowe-olszowe, ziołorośla nadrzeczne, na stromych krawędziach doliny grądy i buczyny, w tym ich żyzne postacie, w kompleksach leśnych jeziora dystroficzne, pła mszarne, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, torfowiska mszarne i mszary z wrzoścem bagiennym, liczne biotopy dla cennej fauny, w tym ważne obszary tarliskowe dla ryb łososiowatych).

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Obszar doliny Radwi, Chotli i Chocieli obejmuje szereg ważnych i cennych siedlisk z Dyrektywy Rady 92/43/EWG - zidentyfikowano tu 24 typy z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pokrywające w sumie ok. 60% powierzchni obszaru. Wiele z nich stanowi biotopy cennych gatunków zwierząt i roślin. Łącznie występuje tu 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- największa koncentracja zjawisk źródłiskowych na Pomorzu;
 - strome wąwozy i jary oraz ogromne nisze źródłiskowe z rzadkimi zbiorowiskami wapniolubnych mchów i wątrobowców oraz obecnością roślin naczyniowych o podgórskim charakterze;
 - rozległe w dolinach rzecznych lasy łąkowe o charakterze źródłiskowym ze storczykiem Fuchsa oraz udział łągów wierzbowych i zarośli wierzbowo-wiklinowych;
 - jedyne w swoim rodzaju żyzne buczyny na trawertynach (martwicy wapiennej) ze storczykami leśnymi;
 - unikalne torfowiska alkaliczne i torfowiska przejściowe z wieloma gatunkami ginącymi i zagrożonymi w skali Europy, Polski i Pomorza;
 - unikalne torfowiska soligeniczne z największą populacją situ tępokwiatowego *Juncus subnodulosus* na Pomorzu;
 - wyjątkowo dobrze zachowane łąki w pełnym spektrum zróżnicowania, w tym największe skupienie pełnika europejskiego *Trollius europaeus* na Pomorzu;
 - jedno z nielicznych na Pomorzu Zachodnim stanowisk obuwika pospolitego, nad j. Kwiecko - w 2007 r. odnaleziono <50 os., w 1988 r. było ich ponad 500;
 - jedyne na Pomorzu stanowisko górskiego gatunku łąkowego - przytulii wiosennej *Cruciata verna*;
 - jedyne znane w Polsce stanowisko rzęśli *Callitriche brutia*;
 - tarliska ryb łososiowatych oraz liczna populacja głowacza białopłetwego;
 - liczne i dobrze zachowane biotopy dla wydry i kumaka nizinnego oraz: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, sokoła wędrownego (obszar introdukcji tego gatunku), bielika, puchacza, bociana białego, bociana czarnego, derkacza, dzięcioła czarnego, zimorodka i żurawia;
 - cenne obszary dla zimowania ptaków wodno-błotnych (zbiorniki zaporowy Rosnowo i Hajka oraz jez. Kwiecko) oraz ważne na Pomorzu miejsce łąkowe dla czernicy *Aythya fuligula* nad jez. Kwiecko.
- Dolina Radwi i jej dopływy to również interesujący obszar pod względem krajobrazowym, geomorfologicznym i kulturowym, a także ważny naturalny korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

4.3. ZAGROŻENIA

Do istotnych zagrożeń w dolinie Radwi, Chotli i Chocieli należy: zaniechanie wypasu oraz zarzucenie koszenia łąk świeżych, łąk wilgotnych i torfowisk mechowiskowych; zalesianie torfowisk i podmokłych łąk; funkcjonowanie starego systemu melioracyjnego, za pomocą którego wciąż odwadnianych jest wiele mokradeł; wycinanie lasu na stromych zboczach i krawędziach dolin oraz w obrębie stromych wąwozów i jarów, jak i w obrębie stromych nisz źródłiskowych; gospodarowanie w obrębie bagiennych lasów olszowych, często w obrębie wrażliwych torfowisk źródłiskowych; hodowla ryb łososiowatych na obszarach źródłiskowych i w obrębie mniejszych dopływów; modyfikowanie poziomu wód podziemnych - ujęcie wód gruntowych dla Koszalina w Mostowie; funkcjonowanie elektrowni szczytowo-pompowej nad jez. Kwiecko; funkcjonowanie elektrowni wodnej w Niedalinie; nieuporządkowana gospodarka odpadami - "dzikie wysypiska" śmieci.

Uwaga: Wykonywanie koniecznych prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej dotyczy różnych fragmentów doliny rzecznej i powinno się odbywać z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, których ochrona jest celem utworzenia obszaru Natura 2000.

4.4. STATUS OCHRONNY

Obszar w większości nie jest chroniony; obejmuje część Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Radwi (3 560 ha; 1975), część Obszaru Chronionego Krajobrazu Okolice Żydowo-Biały Bór (12 350 ha; 1975), Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina rzeki Chociel (72,5 ha; 1995), 15 użytków ekologicznych na terenie gminy Polanów (ok. 69 ha; 1998), 126 użytków ekologicznych na terenie gminy Bobolice (360,98 ha; 1999).

Projektuje się utworzenie rezerwatu przyrody "Pełnik europejski" w Bobolicach oraz Szczecinecko-Polanowskiego Parku Krajobrazowego.

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Przeważająca część obszaru należy do Skarbu Państwa, w tym największą powierzchnię zajmują Lasy Państwowe - nadleśnictwo Bobolice, Polanów, Manowo, Tychowo i Białogard (ok. 77,86%); znaczną część zajmują grunty ANR (14,2%) i PZW (2,27%). Niewielka część obszaru zajmują grunty prywatne (ok. 5,67%).

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

- Anonymus. 1975. Uchwała Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu. Dz. Urz. Wojew. Rady Nar., Koszalin. 9. poz. 49.
- Anonymus. 1976. Zlokalizowanie i charakterystyka złóż torfowych w Polsce, spełniających kryteria potencjalnej bazy zasobowej z ustaleniem i uwzględnieniem wymogów związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska - woj. koszalińskie. IMUZ.
- Anonymus. 1995. Rozporządzenie Nr 3/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 7 marca 1995 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy obszaru pn. Dolina rzeki Chocieli. Dz. Urz. Wojew. Koszalin. 7. poz. 32.
- Dębowski P. 1997. Ichtiofauna dorzecza Parsęty. Roczn. Nauk. PZW. 10: 21-60.
- Dylawerska J.K., Dylawerski M. 2001. Inwentaryzacja fauny gminy Białogard. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.
- Dylawerska J.K., Dylawerski M. 2001. Inwentaryzacja flory gminy Białogard. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.
- GDLP 2007 Inwentaryzacja przyrodnicza. baza danych INVENT
- Górska M. 1968. Materiały do rozmieszczenia ważniejszych składników świetlistej dąbrowy (*Potentillo albae-Quercetum*) w Polsce Niżowej. Prace Kom. Biol. PTPN. 32(4).
- IOP PAN red. 2007 Raport dla Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Siedliskowej w zakresie dotyczącym monitoringu msc., GIOŚ, Warszawa
- Jasnowska J., Jasnowski M. 1983. Pojezierze Zachodniopomorskie. Ser. Przyroda Polska. Wiedza Powsz., Warszawa.
- Jasnowska J., Markowski S. 2002. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Tychowo. Operat botaniczny. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.
- Kochanowska R. 1995. Łąki pełnikowe w dolinie Chocieli. Chrońmy Przyr. Ojcz.
- Kochanowska R., Kozłowska T., Rygielski T. 1993. Dokumentacja Rezerwatu Pełnik Europejski w Bobolicach. Wojew. Konserw. Przyr., Koszalin.
- Kochanowska R., Kozłowska T., Rygielski T. 1993. Dokumentacja Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego Dolina Rzeki Chocieli. Wojew. Konserw. Przyr., Koszalin.
- Korczyński M., Śpiwakowski E.R. 1991. Struktura rozmieszczenia i wielkość populacji obuwika pospolitego *Cypripedium calceolus* L. nad jeziorem Kwiecko (woj. koszalińskie). Prądnik. Prace i materiały Muz. Szafera. 3 183-191.
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2000. Dokumentacja projektowanego użytku ekologicznego Torfowisko soligeniczne Wietrzno. Lub. Klub Przyr., Świebodzin. Msc.
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2001. Inwentaryzacja przyrody gminy Polanów w zakresie szaty roślinnej i krajobrazu. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.
- Malinowski B. 1994. Ogólna charakterystyka dolin Radwi i Chocieli. Ochrona walorów przyrodniczych dolin Radwi i Chocieli. Bobolice. Msc.
- Malinowski B. 1997. Formy rzeźby młodoglacjalnej ziemi boboliczkiej. Przyrodnicze znaczenie małych dolin rzecznych Pomorza Środkowego. Bobolice. Msc.
- Osadowski Z. (red.). 2002. Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gminy Bobolice w zakresie szaty roślinnej i fauny oraz przyrody nieożywionej i krajobrazu. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.
- Osadowski Z. 1996. Charakterystyka botaniczna kompleksów źródłiskowych doliny Chocieli (koło Bobolic) jako podstawa wyróżnienia optymalnych fitocenoz dla chronionych i rzadkich gatunków roślin. Praca magisterska. Katedra Bot. AR, Szczecin. Msc.
- Osadowski Z. 1999. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego na obszarze górnej zlewni rzeki Radwi. Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 48: 151-157.
- Osadowski Z. 1999. Walory przyrodnicze gminy Bobolice i propozycje ich ochrony. Chrońmy Przyr. Ojcz. 55(4): 49-64.
- Osadowski Z. 2000. Mokradła doliny Radwi jako ostoje przyrody. Człow., Przyr., Tech. Zw. Gmin Pom. Zach. Koszalin. s. 4-15.
- Osadowski Z. 2000. Szata roślinna kompleksów źródłiskowych górnej zlewni Radwi. Praca doktorska. Wyd. Nauk Przyr. US, Szczecin. Msc.
- Osadowski Z. 2000. Transformations of the spring-complexes vegetation on the area of the the Upper Parsęta catchment. W:

- W. Żukowski, B. Jackowiak (red.). Publications of the Department of Plant Tax. of the A. Mickiewicz University, Poznań. Publications of the Department of Plant Tax., UAM Poznań. 10: 235-247.
- Osadowski Z. 2002. Materiały do flory naczyniowej kompleksów źródliskowych dorzecza Parsęty. Cz. 1. Źródlika górnej zlewni rzeki Radwi. Słupskie Prace Przyr., ser. Bot. 1: 7-48.
- Osadowski Z., Fudali E. 2001. Materiały do brioflory kompleksów źródliskowych dorzecza Parsęty Cz. 1. Źródlika górnej zlewni Radwi. Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 50: 149-168.
- Osadowski Z., Sobisz Z. 1998. Waloryzacja przyrodnicza gminy Bobolice zagadnienia geobotaniczne. Biuro Projekt. Koszalin. Msc.
- Osadowski Z., Wołojko L. 1997. Możliwości optymalizacji ochrony ekosystemów źródliskowych doliny Chocieli koło Bobolic (Pomorze Zachodnie). Przegł. Przyr. 8(4): 23-35.
- Program. - - -. Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Bobolice. Nadl. Bobolice. Msc.
- Śpiewakowski E.R. 1979. Zmiany szaty roślinnej okolic Żydowa jako wynik antropopresji. WSP, Koszaliński Ośr. Nauk.-Badaw. Słupsk-Koszalin.
- Śpiewakowski E.R., Kępczyńska M. 1982. Warunki występowania *Trollius europeus* L. na stanowisku koło jeziora Kwiecko. Słupskie Prace Mat.-Przyr. Słupsk. 1(1980):
- Śpiewakowski R. 1972. Rzadsze gatunki roślin naczyniowych terenów przyległych do elektrowni wodnej w Żydowie. Bad. Fizjogr. Pol. Zach., ser. B. 25.
- Urbahn E., Urbahn H. - - -. Die Schmetterlinge Pommerns mit einem vergleichenden Überblick über den Ostseeraum. W: Stettiner Entomologische Zeitung. Stettin.
- Woźniak K., Stańko R., Utracka-Minko B. 2001. Inwentaryzacja i waloryzacja fauny gminy Polanów. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.
- Żukowski W. 1961. Notatki florystyczne z Pomorza Zachodniego. Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 8.
- Żukowski W. 1963. Nowe stanowiska rzadszych roślin na Pomorzu. Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 12.
- Żukowski W., Latowski K. 1979. Materiały do flory północno-zachodniej Polski. Cz. 1. Bad. Fizjogr. Pol. Zach., ser. B. 31: 163-174.

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL04	16,2 %
PL05	2,0 %
PL09	0,3 %

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL04	<i>Dolina Radwi</i>	*	8,5
PL04	<i>Okolice Żydowo-Biały Bór</i>	*	7,7
PL05	<i>Gm. Bobolice, Nadl. Bobolice</i>	+	1,7
PL05	<i>Gm. Polanów, Nadl. Bobolice</i>	+	0,3
PL09	<i>Dolina rzeki Chocieli</i>	+	0,3

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
Ostoja Ptaków (ranga europejska)	<i>Żydowo-Biały Bór</i>		0,0

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA
G01200200	*	6,3
G01200400	*	8,5

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
141	Zarzucenie pasterstwa	A	6	-
161	Zalesianie	C	1	-
164	Wycinka lasu	B	1	-
200	Hodowla ryb, skorupiaków i mięczaków	A	1	-
243	Chwywanie, trucie, kłusownictwo	C	1	-
507	Mosty, wiadukty	C	1	0
600	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	C	1	0
701	Zanieczyszczenia wód	C	1	-
800	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	B	2	-
830	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	C	1	-
853	Kształtowanie poziomu wód	B	1	-
860	Składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału	C	1	0
870	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie	A	4	-

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
701	Zanieczyszczenia wód	C		0
853	Kształtowanie poziomu wód	C		0

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

RDLP Szczecinek, 78-400 Szczecinek, ul. Kościuszki 22;
 Nadl. Białogard, 78-400 Białogard, ul. Koszalińska 3;
 Nadl. Bobolice, 78-430 Bobolice, ul. Polanowska 12;
 Nadl. Manowo, Manowo 54, 76-015 Manowo
 Nadl. Polanów: ul. Żwirowa 12a, 76-010

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
N-33-68-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-33-69-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-33-69-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-33-70-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-33-81-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-33-81-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-33-82-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data
-------	--------	-------	------

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data
-------	--------	-------	-------	------

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA